

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621204373
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5621204373.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú I. J., nar. X. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu G. E. X, okres Liptovský Mikuláš, v súčasnosti bytom u navrhovateľky G. X, B. C., dieťa: matky I. J., nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu G. E. X, okres Liptovský Mikuláš a otca W. J., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu G. E. X, okres Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu navrhovateľky 1/ X. C., rod. C. nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu G. E. X, okres Liptovský Mikuláš, v súčasnosti bytom G. X, B. C. a navrhovateľa 2/ B. C., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu B. L. XXX/XX, T.-K. Y., v súčasnosti bytom G. X, B. C., na nariadenie neodkladného opatrenia, o začatí konania na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd z a č í n a konanie o zverenie maloletej I. J., nar. X. XX. XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov X. C., rod. C. nar. XX. XX. XXXX a B. C., nar. XX. X. XXXX.

II. Súd u s t a n o v u j e maloletej I. J., nar. X. XX. XXXX kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536 na zastupovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia a na konanie o zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov X. C., rod. C. nar. XX. XX. XXXX a B. C., nar. XX. X. XXXX.

III. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie:

1. Maloletú I. J., nar. X. XX. XXXX z v e r u j e do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/79/2021 do osobnej starostlivosti X. C., nar. XX. XX. XXXX.

2. Vo zvyšnej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zverením maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov X. C., rod. C. nar. XX. XX. XXXX a B. C., nar. XX. X. XXXX z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovatelia manželia X. C. a B. C. podali na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 22. 12. 2021 „návrh na nariadenie neodkladného opatrenia“, v ktorom žiadali neodkladným opatrením o zverenie maloletej I. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti a súčasne neodkladným opatrením o zverenie maloletej I. J. do náhradnej osobnej starostlivosti X. C.. Podľa obsahu podania súd považuje podanie za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a podnet na začatie konania vo veci samej o zverenie maloletej I. J. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov. V dôvodoch návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a podnetu na začatie konania uviedli, že navrhovateľka je sestra maloletej. Matka maloletej je aj matkou navrhovateľky. Matka maloletej dlhodobo požíva alkoholické nápoje, v dôsledku toho vznikajú v domácnosti konflikty a hádky. Maloletá sa približne týždeň (k podaniu

návrhu) nachádza v domácnosti navrhovateľov. V prípade zverenia maloletej neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti žiada navrhovateľka pokračovať v konaní.

2. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CMP“): Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

3. Podľa § 24 CMP: Konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

4. Podľa § 27 CMP: Ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

5. Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“): Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

6. Podľa § 61 ods. 1 ZR: Opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

7. Súd na základe podnetu navrhovateľov podľa § 23 ods. 2 CMP začal konanie o zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov (výrok I.).

8. Súd podľa § 31 ods. 2 v spojení s § 60 a § 61 ZR ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka (výrok II.) na zastupovanie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia a v konaní o zverení maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, keďže rodičia maloletú v tomto konaní nemôžu zastupovať, pre možný konflikt záujmov medzi maloletou a rodičmi maloletej.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP: Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“): Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

13. Podľa § 328 ods. 1 CSP: Ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP: Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Podľa čl. 5 základných zásad ZR: Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Civilný mimosporový poriadok ako špeciálny právny predpis (lex specialis) obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (§ 360 a nasl. CMP): vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach výživného (366), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP úprava nariadenia odovzdania dieťaťa osobe, ktorá má maloletého pri sebe do starostlivosti osobe určenej súdom) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP). Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa neodkladných opatrení vo veci zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti (maloletá sa v súčasnosti nachádza vo faktickej starostlivosti navrhovateľov, preto nie je potrebné nariaďovať odovzdanie dieťaťa podľa § 367 CMP a nie sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP), preto súd vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). V § 325 ods. 2 CSP sú demonštratívne uvedené príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu. Základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Všeobecne platí, že neodkladné opatrenie vyžaduje okrem osvedčenia danosti práva aj naliehavosť takéhoto opatrenia a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, zúžený.

18. Na žiadosť súdu Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš vypracoval dňa 10. 1. 2022 správu zo zisťovania pomerov v rodine dieťaťa. Prešetrením pomerov dňa 21. 12. 2021 zistil, že navrhovateľia žijú v prenajatom jednoizbovom byte. Od 13. 12. 2021 býva u nich maloletá I. J., lebo ju matka po konzumácii alkoholických nápojov opakovane vyhadzovala z bytu. Maloletá aj v minulosti viackrát ostala prechodne u navrhovateľov, keď ju vo večerných hodinách matka pod vplyvom alkoholu vyhodila z bytu. Maloletá pracovníčke Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš uviedla, že sa veľmi teší z toho, že môže bývať u sestry a bola by rada, ak by tam mohla zostať bývať naďalej. S mamou to má v poslednom období ťažké. V domácnosti navrhovateľov pôsobila maloletá spokojne a šťastne. Navrhovateľia sú zamestnaní a plánujú si nájsť priestrannejší byt, aby mohli zvýšiť pohodlie a komfort bývania. Navrhovateľia sú pevne rozhodnutí zabezpečiť maloletej každodennú starostlivosť. Maloletá je žiačkou 6. ročníka na základnej škole v J.. Patrí k prospechovo slabším žiakom a je zaradená k žiakom s individuálnym vyučovacím plánom. Triedna učiteľka maloletej je s matkou maloletej v pravidelnom telefonickom kontakte. Z telefonických rozhovorov mala triedna učiteľka dojem, že matka maloletej požívala alkoholické nápoje a túto skutočnosť jej mala potvrdiť aj maloletá. Maloletá uviedla, že počas posledných mesiacov sa dvakrát sťahovali. Zo sťahovania bola nešťastná, lebo nemala prístup k internetu, čo jej sťažovalo vzdelávanie (dištančnou formou). Navrhovateľka pomáha maloletej s prípravou na vyučovanie, kúpila jej chýbajúce školské pomôcky. Dňa 10. 1. 2022 orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uskutočnil aktualizovanie informácií o pomeroch v rodine. Od posledného šetrenia 21. 12. 2021 sa v domácnosti navrhovateľov nič nezmenilo. S matkou maloletej sa im nepodarilo spojiť (aby odovzdala maloletej jej osobné veci), preto jej ich musela kúpiť navrhovateľka. Maloletá je u navrhovateľky spokojná a vyjadrila sa, že mame už neverí.

19. Manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/151/2019 zo dňa 21. 5. 2020 a maloletá bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky. Súd nariadil nad výchovou maloletej dohľad po dobu jedného roka. V rámci dohľadu nad výchovou maloletej Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš oznámil súdu v správe zo dňa 2. 2. 2021, že matka zabezpečuje výchovu maloletej riadne; v správe zo dňa 20. 8. 2021, že matka opakovane požívala alkoholické nápoje (niekedy od januára 2021), hoci iba v minimálnej miere. Podľa správy základnej školy v J. zo dňa 25. 6. 2021 mala škola podozrenie pri osobnom rozhovore s matkou, že matka požívala alkoholické nápoje, čo im potvrdila aj maloletá.

20. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Súd mal osvedčené, že situácia maloletého dieťaťa vyžaduje okamžitú úpravu pomerov formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Na základe šetrenia pomerov v rodine, vykonaného orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, bolo zistené, že v súčasnosti matka nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú dcéru. Maloletá sa nachádza od 13. 12. 2021 u svojej staršej sestry a jej manžela (navrhovateľov). Matka maloletej dlhodobo požíva alkoholické nápoje a pod ich vplyvom opakovane vo večerných hodinách vyhľadávala maloletú z domu. Matka aktuálne nie je schopná riadne zabezpečovať potrebnú starostlivosť o dieťa. Matka svojím správaním ohrozila bezpečie maloletej. Zo strany matky nejde o ojedinelý exces, keďže nad výchovou maloletej bol súdom nariadený dohľad. Počas doby pobytu maloletej v domácnosti navrhovateľov matka neprejavuje o dieťa žiadny záujem, navrhovateľke a maloletej sa s ňou nepodarilo skontaktovať. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia súd prihliadal na záujem maloletej. Maloletá viackrát prejavila želanie zostať bývať u svojej sestry. Názor dieťaťa je v súlade so záujmom o jeho zdravie, bezpečnosť, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Súd mal osvedčenú dôvodnosť a trvanie dôvodov na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti (v konaní vo veci samej). Súčasne je nevyhnutná okamžitá úprava pomerov maloletého dieťaťa formou neodkladného opatrenia, kým nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej (o náhradnej osobnej starostlivosti), aby nedošlo k ohrozeniu maloletého dieťaťa. Súd neodkladným opatrením dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti sestre X. C. (výrok III. 1.), ktorá je pre dieťa nielen blízka príbuzná, ale aj stabilný a bezpečný prvok v jej živote s vytvorenou emocionálnou väzbou. Otec maloletej sa javí vo vzťahu k jej výchove a starostlivosti pasívny. Bezpečie a oporu našla maloletá v rodine svojej sestry. Súd návrh v časti o zverenie maloletej neodkladným opatrením do spoločnej starostlivosti manželom X. C. S. B. C. zamietol (výrok III. 2.). Pre účely rozhodovania o neodkladnom opatrení súd preferoval blízku príbuzenskú väzbu medzi sestrami. Nariadené neodkladné opatrenie je len dočasným usporiadaním pomerov medzi účastníkmi konania. V konaní vo veci samej súd vykoná dokazovanie a po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Vo veci samej pri rozhodovaní o náhradnej osobnej starostlivosti bude konať o spoločnej osobnej náhradnej starostlivosti manželov X. C. S. B. C..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu vo výroku III. možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v piatich vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti výrokom uznesenie I. a II. nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).